

**De psychologie van het verhoor:
een reflectie op de aanpak van een verhoor en
het verhoren van personen met psychische
problematieken**

Dr. Lore Mergaerts

lore.mergaerts@kuleuven.be

CPS-studiedag 20 december 2022

Academische inzichten m.b.t. het verhoor

- Overwegend Angelsaksisch onderzoek
- Criminologisch & (rechts)psychologisch van aard
- Experimentele, observationele en veldstudies
- Relevantie voor Belgische context

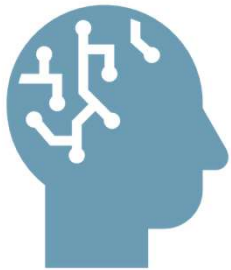
Kwetsbare verdachten: *what's in a name?*

- Kwetsbare verdachten vs. kwetsbaarheid van verdachten
- = Het niet of verminderd in staat zijn om procedurele rechten uit te oefenen
- Omwille van factoren eigen aan de verdachte

én

- Omwille van systemische en situationele factoren

Individuele risicofactoren

Cognitieve
vaardigheden en capaciteiten

- taal
- geheugen
- redeneren
- aandacht & concentratie

Middelengebruik

Lichamelijke toestand

Individuele risicofactoren

- Problemen hangen vaak samen met bepaalde in het strafrecht veelvoorkomende mentale stoornissen
(bv. verstandelijke beperking, ASS, ADHD, psychotische stoornissen)
- Mogelijk ook een rol voor bepaalde persoonlijkheidstrekken
(bv. suggestibiliteit, meegaandheid)
- Maar: niet blindstaren op “labels” – focus op actueel functioneren en actuele mentale toestand
- Combinaties van factoren = verhoogd risico

Systemische en situationele risicofactoren

Vrijheidsberoving

- isolatie
- bezorgdheden
- comfort
- basisbehoeften

&

Context

- zaak
- bewijsmateriaal

Verhoor kenmerken

- tijdstip
- duur & aantal
- stijl

Beschuldigende verhoorstijlen	Informatieverzamelende verhoorstijlen
Focus op controle	Focus op werkrelatie
Focus op bekomen van bekentenis	Focus op bekomen van accurate informatie
Gebruik van psychologische technieken (bv., minimalisatie, maximalisatie)	Verhogen van de cognitieve belasting & positieve confrontatie met bewijs
Gesloten, bevestigende vragen	Vrij verhaal & primair open vragen
Suggestieve & hypothetische vragen	Ingaan op inconsistenties
Hoger risico op valse bekentnissen	Lager risico op valse bekentnissen & meer kans om meer en accurate informatie te bekomen

Beschuldigende verhoorstijlen	Informatieverzamelende verhoorstijlen
Focus op controle	Focus op werkrelatie
Focus op bekomen van bekentenis	Focus op bekomen van accurate informatie
Gebruik van psychologische technieken (bv., minimalisatie, maximalisatie)	Verhogen van de cognitieve belasting & positieve confrontatie met bewijs
Gesloten, bevestigende vragen	Vrij verhaal & primair open vragen
Suggestieve & hypothetische vragen	Ingaan op inconsistenties
Hoger risico op valse bekentnissen	Lager risico op valse bekentnissen & meer kans om meer en accurate informatie te bekomen

Naar *investigative interviewing*

Principles on Effective Interviewing for Investigations and Information Gathering

May 2021

With the support of

UJO | Norwegian Centre for Human Rights
University of Oslo

Principles on Effective Interviewing for Investigations and Information Gathering

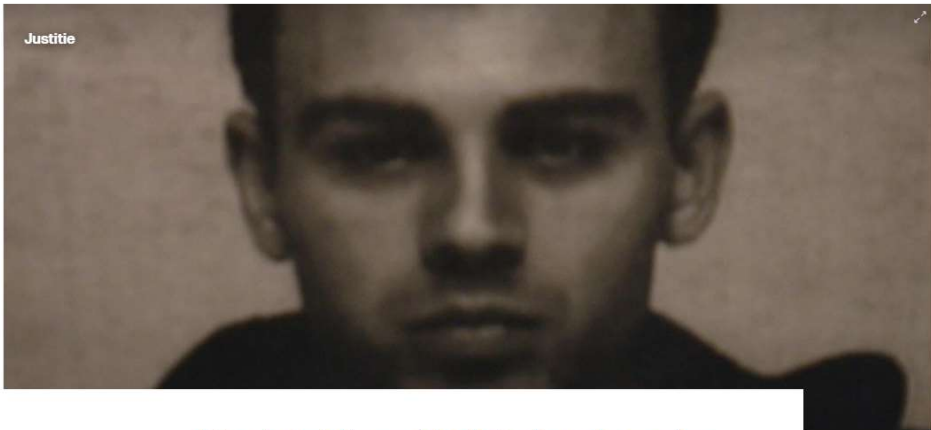
Table of Contents

i	Foreword
iii	Contributors
1	Introduction
6	Principle 1 – On Foundations
6	Scientific Foundations
10	Legal Foundations
14	Professional Ethics Foundations
15	Principle 2 – On Practice
15	A Comprehensive Process
16	Accurate and Reliable Information
16	Legal Safeguards
17	Before the Interview – Ensuring a Non-coercive Environment
24	During the Interview – Establishing and Maintaining Rapport
27	Concluding the Interview – Assessment and Analysis
28	Principle 3 – On Vulnerabilities
28	The Interview as a Situation of Vulnerability
28	Persons in Situations of Heightened Vulnerability
30	Assessing and Addressing Situations of Heightened Vulnerability
32	Principle 4 – On Training
32	Specific Training
34	Continuous Professional Development
35	Principle 5 – On Accountability
35	Institutional Procedures and Review
36	Effective Record Keeping
36	Prevention and Reporting
37	External Oversight and Independent Monitoring
38	Complaints and Investigations
39	Redress and Reparations
40	Principle 6 – On Implementation
40	Domestic Legal Frameworks
41	Institutional Culture and Capacity
42	Judicial Authorities
42	Dissemination

Het belang van de interactie

VRT NWS Hoofdpunten Regio Kijk Luister Net binnen Zoeken

Justitie

Tobias Santens
wo 09 feb 13:58

Hoe kwetsbare Carlo bekende onder druk van de politie: "Pano" geeft unieke inkijk in moordonderzoek van 10 jaar geleden

Tijdens een moordonderzoek in 2011 is zware druk gezet op de kwetsbare moordverdachte Carlo V. Dat blijkt uit beelden van politieverhoren die "Pano" in handen kreeg. Carlo werd verhoord voor een moord uit 2009. De jongen met een

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/02/07/pano-carlo/>

Zie ook: <https://vrtnws.be/p.owmwmvdpGRx>

Risico's als gevolg van kwetsbaarheid

- Obstakel bij waarheidsvinding en opheldering van misdrijven
- Waarde van de verklaring
- Het afleggen van een onvrijwillige (en desgevallend valse) bekentenis
- Gerechtelijke dwalingen
- Schending van fundamentele rechten

Belang van psychologische inzichten en aandacht voor kwetsbaarheid

- Vermijden van potentiële risico's
- Implementatie van specifieke waarborgen
 - Onverwijilde vaststelling
 - Het recht op informatie: aangepaste bewoordingen
 - Het recht op toegang tot een advocaat: geen afstand
 - De audio- en of visuele opname van verhoren
 - De bijstand van een geschikte volwassene/wettelijke vertegenwoordiger
 - Medische bijstand
 - Ondersteuning bij het verhoor en andere onderzoekshandelingen
- Kwaliteit, verloop en uitvoering van het verhoor